

N:o 176.

Af herrar **Åslund** och **Öberg**, om ändrad tid för val af taxeringsnämnd m. m.

Ett hufvudvillkor för taxeringsärendenas opartiska och lagenliga behandling är taxeringsmyndighetens lämpliga och allsidiga sammansättning, så att olika samhällsklasser och intressen så långt möjligt inom densamma bli representerade. Blir ett intresse alltför dominerande, så kan svårigen förekommas, att dess representanter, hvilkas syn på tingen vanligtvis är i någon mån färgad, i första rummet se till sina hufvudmäns bästa, blinda för att detta kan vara till förfång för andra intressen och kategorier af skattskyldiga. Bekant torde vara, att det vid taxeringsförrättningarne pågår en ständig strid emellan fastighetsägare och inkomsttagare, i det att de förra söka hålla fastigheternas taxeringsvärden låga, hvarigenom någon del af den kommunala skattetungan flyttas öfver på inkomsttagarne, och att dessa senare å sin sida sträfva att så långt sig göra låter höja dessa samma värden. Detta har också vår lagstiftning förutsett och förty i bevillningsförordningen inflickat § 30, som är af följande lydelse: »Vid val af både ordinarie ledamöter och suppleanter bör tillses, att så vidt möjligt är såväl fastighetsägare som näringsidkare, arbetare och andra inkomsttagare komma att i taxeringsnämnden äga säte och stämma».

Skattskyldig, som förmenar att bestämmelserna i denna paragraf icke följts, äger att öfver valet anföra besvär i den ordning, som är föreskrifven i kungl. förordningen den 21 mars 1862 om kommunalstyrelse på landet, det vill säga besvaren ingifvas inom besvärstidens utgång till Konungens befallningshafvande, och den med dess utslag missnöjde äger sedermera att fullfölja besvaren hos Kungl. Maj:t. Det synes alltså vara väl sörjdt för att bestämmelserna i nyssnämnda paragraf blifva noggrant följda eller att, där så icke skett, rättelse kan vinnas. Emellertid existerar denna möjlighet att erhålla rättelse rörande ett i strid mot författningens föreskrifter och andemening försiggånget val knappast annat än på papperet,

hvilket vi tro oss i det följande kunna visa. Till en början be vi få betona, att enligt nu gällande bevillningsförordning

taxeringsnämnderna skola vara afslutade senast 15 maj,
 pröfningsnämndernas arbeten skola vara afslutade senast den 10 augusti.

Dessa tider torde icke kunna nämnvärdt rubbas, då den tid, som är anslagen åt häradsskrifvarne för upprättande af sådana afskrifter, som äro omnämnda i § 39 mom. 4 bevillningsförordningen samt för debiteringen redan torde vara knappt tillmätt.

Kommunalstämma för val af ledamöter i taxeringsnämnden skall hållas före 15 februari. Den kan alltså hafva ägt rum söndagen den 14 februari. Vi förutsätta nu, att i någon kommun valet skett i strid mot författningens föreskrifter och därför öfverklagas. Hvilken tid tager det då, innan sådana besvär hinna bli slutligt afgjorda och nytt val anställt, så att taxeringsnämnden kan sammanträda? Låt oss se.

14 februari ägde som nämndt valet rum, och protokollet öfver stämman upplästes i kyrkan påföljande söndag eller

21 februari. Besvärstiden är 30 dagar och utgår alltså

22 mars. Besvåren remitteras därefter till kommunalstämmans ordförande med anmodan att vid behörigen utlyst kommunalstämma infordra de icke klagandes förklaring. Om stämman kungöres söndagarne den 28 mars och 4 april, kan denna stämma icke hållas tidigare än

4 april. Denna stämma uppdrager i sin ordning åt ett par personer att å stämmans vägnar författa och ingifva förklaring, hvilken torde hinna inkomma till Konungens befallningshafvande den

15 april. Handlingarna remitteras så till klaganden, som förelägges att inom 14 dagar inkomma med påminnelser.

29 april kunna handlingarna åter vara inkomna till Konungens befallningshafvande, som måhända afkunnar utslag efter en vecka eller den

6 maj. Under antagande, att Konungens befallningshafvande upphäfver valet, skall kommunalstämmans ordförande härom erhålla utslag, hvilket kan hafva kommit honom tillhanda tidigast

12 maj och uppläses i kyrkan den

16 maj. Kommunen har härefter 60 dagars besvärstid, som utgår den

15 juli, då besvåren skola vara ingifna till Kungl. Maj:t, hvars dom icke kan beräknas falla tidigare än efter en månad, d. v. s.

15 augusti. För domens expediering, postbefordran m. m. anslås omkring 14 dagar och kan densamma icke gärna hinna delgifvas kommunen förr än den 5 september.

5 och 12 september kungöres kommunalstämma för anställande af nytt

val af ledamöter i taxeringsnämnden och kan möjligen denna stämma hållas den

12 september. Taxeringsnämndssammanträde med de nyvalda ledamöterna torde således kunna hållas först i slutet af september månad. Här- efter hafva häradsskrifvarne att upprätta afskrifter af taxeringsläng- derna, hvilka afskrifter skola expedieras till kommunerna, hvarefter originallängderna med bilagor och sammandrag öfversändas till Ko- nungens befallningshafvande för att vara tillgängliga för pröfnings- nämnden.

Äfven om valet i högsta instans upphäfves, så måste sammanträde med taxeringsnämnden ändock hållas före midten af maj månad — alltså med olagligt valda ledamöter — och det blir resultatet af dessas arbete, som kommer inför årets pröfningsnämnd och lägges till grund för debi- teringen. När senare sammanträde med de lagligt valda hållits, är årets pröfningsnämnd redan för länge sedan undanstökad. När och huru debi- tering på grund af den nya taxeringen skall äga rum, är svårt att fatta, men förmodligen kan den icke ske, förrän ett följande års pröfnings- nämnd behandlat de besvär, som öfver den nya taxeringen kunna anföras. Vidare torde inses, att debiteringen kräfver icke blott upprättandet af en ny, fullständig uppbördsbok och nya debetsedlar, utan att äfven en full- ständig vidräkning måste verkställas med hvarje skattskyldig, som har att erlægga bevilling, då sonliga kunna antagas hafva blifvit taxerade högre och somliga lägre af den senare taxeringsnämnden än af den förra. Ehuru vi icke framdragit ett sådant icke otänkbart fall som att jämväl den af oss till den 12 september förlagda nya kommunalstämmen skulle kunna företaga ett lagstridigt val, som i sin ordning likaledes skulle kunna öfver- klagas — hvarigenom problemet än mer skulle invecklas — så tro vi oss dock hafva visat, att det sätt, hvarpå man nu har att söka rättelse, är allt för omständligt och tidsödande. På grund häraf skulle det icke förvåna, om vederbörande myndigheter, äfven där val påtagligen icke skett i öfverensstämmelse med författningens andemening, i det längsta draga sig för att upphäffa detsamma för att icke därigenom åstadkomma en nästan ohjälplig oreda. I praktiken står man alltså fullkomligt rättslös, om en samhällsklass eller ett kotteri, som vid en tidpunkt dominerar valen, vill öfva öfvergrepp.

Man må icke invända, att nämnvärda olägenheter häraf icke visat sig, ty godtyckligheter vid val af ledamöter i taxeringsnämnderna begås arligen, och vid inga andra tillfällen visar sig den kommunala lifaktig- heten och påpassligheten större, än då det gäller sådana val. Mer än en

mening kan väl för öfrigt icke råda därom att en författning, som icke kan tillämpas, bör aflägnas eller ändras.

Till rättelse af ofvan anmärkta förhållanden tillåta vi oss vördsamt föreslå, att följande bestämmelser införas i bevillningsförordningen:

1:o att val af ledamöter i taxeringsnämnden, som nu skall äga rum före 15 februari, sker så tidigt som möjligt, t. ex. vid ordinarie decemberstämman, sedan fyrkantslängd, som för det följande året skall tillämpas, blifvit fastställd;

2:o att tiden för ingifvande af besvär till Konungens befallningshafvande förkortas till 14 dagar från stämmobeslutets uppläsande i kyrkan;

3:o att dylika besvär hos Konungens befallningshafvande och öfriga, som med dem hafva att taga någon befattning, erhålla skyndsam behandling;

4:o att öfver Konungens befallningshafvandes beslut klagan icke må föras;

5:o att Konungens befallningshafvande åläggas att före utgången af november månad utfärda sådan kungörelse, som omnämnes i bevillningsförordningens § 31.

Stockholm den 26 januari 1909.

Z. Åslund.

C. J. Öberg.

N:o 177.

Af herr **Lundell**, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående grunderna för skogs och skogsmarks taxering till bevillning.

De olägenheter, som vidlåda nuvarande skogsbeskattning, ha från många sidor behjärtats och föranledde särskildt vid skogsvårdsstyrelsernas möte i Stockholm förliden höst både motioner och uttalanden, som torde vara förtjänta att bringas till Riksdagens kännedom.